

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto - päätyöryhmän 12/2021 ehdotukset

Ehdotus (sisältyvät valmistelussa olevaan sote-alan kansainvälisen rekrytoinnin työsuunnitelmaan, TEM-STM-OKM; työsuunnitelma valmis Q2/2022)	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädos, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
<p>Tietopohjan vahvistaminen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • luodaan päivitettävä tietomalli ulkomaisen työvoiman määrällisistä tarpeista alueellisesti ja tehtävien mukaan • määritetään potentiaalisimmat kohdemaat EU/ETA-alueella • määritetään potentiaalisimmat kohdemaat EU/ETA-alueen ulkopuolelta • selvitetään minkä verran ja missä maissa suomalaisia sote-alan ammattilaisia työskentelee. 	Lyhyt/keskipitkä	Uusi/osittain käynnistynyt	12/2021-2022	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-	
<p>Toimenpiteiden kohdentaminen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • muodostetaan näkemys, missä määrin tarpeeseen vastataan a) koulutusperusteisella maahanmuutolla ja missä määrin b) työperusteisella maahanmuutolla.; • muodostetaan näkemys, minkä verran henkilöstöä tavoitellaan a) EU/ETA-alueelta, b) kolmansista maista ja c) paluumuuttajina. 	Keskipitkä	Osittain käynnistynyt	2022-2023	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-	
<p>Hallinnon ja rahoituksen kehittäminen: laaditaan ehdotukset siitä, miten</p> <ul style="list-style-type: none"> • laillistamisprosessia ja sitä tukevaa koulutusta tulisi kehittää • oleskelulupaprosessia tulisi kehittää • muita viranomaisprosesseja tulisi kehittää, ja • siitä, miten ulkomaisen työvoiman laillistamista tukeva koulutus tulisi rahoittaa. <p>Selvitetään kielitaitovaatimuksia ja valtakunnallisen kielikoulutuksen järjestämistä.</p>	Keskipitkä	Käynnistynyt	2022-2023	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-	
<p>Selvitetään tarpeet ja laaditaan ehdotus kansallisesti koordinoidusta sosiaali- ja terveysalan kansainvälisen rekrytoinnin ohjelmasta. Valmistelun yhteydessä</p> <ul style="list-style-type: none"> • tehdään yksityiskohtainen kv-esikuva-analyysi vastaavista ohjelmista • käynnistetään tunnustelut 2-4 potentiaalisimman EU/ETA-alueen ulkopuolisen maan kanssa. 	Lyhyt/keskipitkä	Käynnistynyt	12/2021-2022	Hanke/Selvitys	Kyllä	TEM-OKM-STM-	

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto – alatyöryhmän 4/2022 jatkojalostamat ehdotukset (1/3)

TEEMA / Tietopohjan vahvistaminen

Ratkaistava ongelma

Ulkomaisen työvoiman määrällisistä tarpeista alueellisesti ja tehtävien mukaan ei ole riittävästi tietoa

Kohdemaiden määrittely EU/ETA-alueella ja 3. maissa

Selvitettävä minkä verran ja missä maissa suomalaisia sote-alan ammattilaisia työskentelee

Kansainvälisten parhaiden käytänteiden esikuva-analyysi

Ehdotus

- Sairaanhoidopiireittäin/hyvinvointialueittain tiedon keruu; kysely/haastattelut hyvinvointialueiden johtajille ja yksityisille työnantajille. Yhteistyö ennakointifoorumien ja esim. järjestöjen kanssa.
- Luodaan päivitettävä tietomalli ulkomaisen työvoiman määrällisistä tarpeista alueellisesti ja tehtävien mukaan
- Malli luodaan osana Tilannekuva ja ennustetyö (tietopohja) ryhmän työtä. Puuttuu ryhmän työstä. Kv-rekrytarve oltava samassa tietopohjassa kuin kokonaistarve ja kokonaistarpeen täyttäminen. Päävastuu TEM/STM? (synkronoitava Virta-hankkeen tietopohjatyön kanssa)
- Edustustokysely tehty, potentiaalisten kohdemaiden listaus käynnissä, Market Rating –työkalun kehittäminen käynnissä
- [pyydetään alatyöryhmältä ehdotuksia siitä, miten tieto olisi kerättävissä] Esim. Siirtolaisuusinstituutti, Lääkäriliiton tiedot ulkomailla tutkintoa suorittavista
- Toteutetaan virkatyönä vuoden 2022 aikana.

TEEMA / Toimenpiteiden kohdentaminen

Ratkaistava ongelma

Selvitettävä missä määrin tarpeeseen vastataan a) koulutusperusteisella maahanmuutolla ja missä määrin b) työperusteisella maahanmuutolla.;

Selvitettävä, minkä verran henkilöstöä tavoitellaan a) EU/ETA-alueelta, b) kolmansista maista ja c) paluumuuttajina.

Ehdotus

- Huomioidaan koulutuksen tavoitteet kv-opiskelijoiden määrin lisäämiseksi (kolminkertaistaminen 2030 nykyisestä tasosta). Hakijamäärät kv- sairaanhoitajalinjoille olleet todella suuria esim. JAMK 2287 hakijaa tänä vuonna
- Miten tämä käytännössä selvitetään?

•

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto – alatyöryhmän 4/2022 jatkojalostamat ehdotukset (2/3)

TEEMA / Hallinnon ja rahoituksen kehittäminen

Ratkaistava ongelma	Ehdotus
Laillistamisprosessin nopeuttaminen, selkeyttäminen ja asiakaslähtöisyyden kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Valviran prosessien digitalisointi • Valviran ammattipätevyyden hankkimisen lupaprosessi sujuvoitetaan siten, että päätös saadaan mahdollisimman nopeasti. • Yhden luukun periaate lyhentämään prosesseja lupakäytännöistä koulutuksen ja osaamisen tunnustamiseen lisäresursoimalla henkilöstöä, sähköisiä prosesseja, menettelytapojen kehittämistä sekä automaation hyödyntämistä
Laillistamisprosessin hinta hakijalle	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään mahdollisuus alentaa käsittelymaksuja ja ehdollisen tunnustamispäätöksen maksua
Laillistusta tukevan koulutuksen kehittäminen. Pätevyitysmiskoulutukset ovat hankepohjaisia, eivätkä vastaa kasvavaan volyymiin.	<ul style="list-style-type: none"> • Pätevyitysmiskoulutuksen vakinaistaminen • Ulkomailla suoritettujen tutkintojen täydentämiseen tarvittava kieli- ja täydennyskoulutus (Sote-silta -malli) vakiinnutetaan osaksi ammattikorkeakoulujen toimintaa vuoden 2022 syksystä alkaen • Määritetään täydennyskoulutukseen valmiiksi kaikille yhteiset "vakio" tutkinnonosat + yksilökohtaiset täydennykset. • Luodaan koulutusväylä, joka takaa vastaavan suomalaisen koulutuksen mukaisen osaamistason, riittävän kielitaidon ja mahdollisimman nopean työllistymisen koulutusta vastaaviin tehtäviin. • Viestitään selkeästi tutkintojen tunnustamisesta, laillistusprosessista ja täydennyskoulutusväylistä kv. työntekijöille ja työnantajille. → verkkosivujen ja muun viestinnän kehittäminen • Virallistetaan mikrotutkinnot laajempien pätevyyksien osatutkintoina. • Career Boost –mallin vakiinnuttaminen ja laajentaminen
Tutkintojen tunnistaminen ja tunnustaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnistetaan paremmin erilaiset koulutusohjelmat (EU:n ulkopuolelta) osaksi suomalaisia tutkintoja ja rakennetaan (erilaisia) koulutuspolkuja, SIMHE-palvelut täysimääräisesti käyttöön • Tutkintojen tunnustamisprosessia suoraviivaistetaan ja keskitetään hakijan näkökulmasta yhteen paikkaan.
Lääkäreiden ja hammaslääkäreiden tenttimismahdollisuuksia ja niihin valmentavia koulutuksia on liian vähän ja harvoin tarjolla	<ul style="list-style-type: none"> • Korkeakoulujen välinen yhteistyö ja riittävät resurssit, jotta halukkaita voidaan ottaa koulutuksiin enemmän • Tukea harjoittelupaikkojen löytämiseen • Viestintä, tiedonsaaminen, prosessien sujuvoittaminen
Kielikoulutustarjonta ei vastaa tarvetta. Kielten opetusta ei ole tarjolla YKI3-tason jälkeen kuin hankemuodossa	<ul style="list-style-type: none"> • Kielikoulutusta myös ylemmille tasoille, ja täydennyskoulutuksena myös terveysalan organisaatioiden kautta • Luodaan standardimallit eriasteisille kielitutkinnoille ja opiskelumahdollisuudet verkkoon ajasta ja paikasta riippumattomiksi niille joille opiskelu vaivatonta, muille tarjolle mm. osaksi kv-rekryprosessia sekä avoimesti muutoin maahan tulleille. • Kaksikielisten sairaanhoitajatutkintojen laajentaminen • Teknologian kehittäminen kielitaidon harjoittelua varten (kielen harjoittelu työelämässä esim. VR-tekniikan, tekoälyn avulla) • Markkinoidaan työpaikoille Työpaikkasuomi-koulutuksia työpaikalla tapahtuvan kielenopetuksen vahvistamiseksi
Oppisopimukseen, ohjaukseen ja perehdytykseen riittävä resurssointi	

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto – alatyöryhmän 4/2022 jatkojalostamat ehdotukset

(3/3)

TEEMA / Työnvälitysohjelman kehittäminen

Ratkaistava ongelma	Ehdotus
Käynnistetään tunnustelut 2-4 potentiaalisimman EU/ETA-alueen ulkopuolisen maan kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> Talent Boost -ohjausryhmä päättänyt 6.4.2022 kahdenvälisen sopimusneuvotteluiden käynnistämisestä (TEM)
Lähtömaakoulutuksia ei järjestetä systemaattisesti	<ul style="list-style-type: none"> Markkinavuoropuhelu EU/ETA-alueen lähtömaakoulutuksista tehty. Dynaaminen kilpailutus lähtömaakoulutuksista EU/ETA-alueella käynnistymässä Q2/2022. AMIF-rahoitteiset kv. rekrytoinnin hankkeet valikoiduissa 3. maissa, 1. haku syksy/2022 Tuetaan työnantaja tarjoamaan tietoa työntekijälle tarjottavasta työpaikasta, työtehtävistä, kielitaito- ja ammattipätevyysvaatimuksista, työsuhteen ehdoista, työntekijöiden oikeuksista ja velvollisuuksista jo ennen Suomeen tuloa. Sisällytetään lähtömaakoulutuksiin tietoa suomalaisesta työelämästä ja sen oikeuksista ja velvollisuuksista, palvelujärjestelmästä ja sosiaaliturvasta/-vakuutuksesta. Kieli- ja yhteiskuntaosaamisen ops:it ja oppimistavoitteet tulisi yhdenmukaistaa nykyisten kotoutumiskoulutusten mallin mukaisesti. Lähtömaiden toimijoiden auditointi

TEEMA /

Ratkaistava ongelma	Ehdotus
KV-rekrytointiväylät ja toimenpiteet sekavia, hajanaisia, kertakäyttöisiä, riskialttiita	<ul style="list-style-type: none"> Laaditaan prosessimallit 1) EU/ETA alueilta toteutettaviin rekrytointeihin ja 2) Kolmansista maista toteutettaviin rekrytointeihin. Tunnistetaan prosessien eri työvaiheet ja niiden vastuutahot. Määritetään prosessinomistaja, jolla kokonaisvastuu, tuloksellisuuden ja kehittämistarpeiden seuranta ja toteutus. Kustannusarvio ja määrärahavaraukset budjettiin. Tavoite että molemmat prosessimallit "koeajetaan" työryhmän toiminta-aikana loppuvuosi 2022-alkuvuosi 2023.

TEEMA / Perhenäkökulman vahvistaminen sote-alan kv. rekrytoinnissa

Ratkaistava ongelma	Ehdotus
Oleskelulupien edellyttämät tulorajat ja perheenyhdistäminen	<ul style="list-style-type: none"> Lainsäädännön kehittämien ja perheenyhdistämisen toimeentulo vaatimusten tarkastelu, jotta maahan muuttaneet voivat tuoda perheen mukanaan ja kotoutuvat ja sitoutuvat suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään.
Puolisojen työllistyminen tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> Jo kv. rekrytointivaiheessa annetaan myös puolisolille tietoa työmahdollisuuksista Suomessa ja ohjataan suomalaisiin työnhakuportaaleihin. Yhteistyö eri työnantaja-tahojen sekä alueellisten toimijoiden (mm. kaupunki, TE-toimisto) kanssa (Talent Hub –toiminta), kotouttamis- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksien tarjoaminen, kielikoulutus työssä
	<ul style="list-style-type: none"> Perheelliselle työperäiselle maahanmuuttajalle kehitetään malli, jossa perhe sitoutuu tiiviiseen kotoutumishjelmaan sekä osallistumaan maahanmuuttajille tarkoitettuun ammatilliseen koulutukseen, jonka tuloksena myös perheenjäsenet työllistyvät. → Huom! Ei soveltu kai

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto – alatyöryhmän 4/2022 uudet ja muiden alatyöryhmien työhön liittyvät ehdotukset (1/2)

TEEMA / Työyhteisöjen monimuotoisuuden tukeminen → Tämä siirretään osaamisen johtamisen ja/tai veto-pitoryhmän alle

Ratkaistava ongelma

Ehdotus

Rasismi on liian yleistä työyhteisöissä, Epätietoisuus toisista kulttuureista

- Tietoisuuden lisääminen sekä omasta että muista koulutuksista, kulttuuri- ja kielitietoisuuden perehdytyksen kehittäminen, ohjaajille ja perehdyttäjille suunnatut koulutukset, esihenkilöille suunnatut koulutukset
- Työelämän monimuotoisuushankkeen
- Maamot-hankkeen asiantuntemus hyödyksi?: <https://maamot.fi/>

Työelämän ja Suomen pitovoima

- Parantamalla monikulttuuristen työyhteisöjen kulttuuriosaamista ja siten työelämän vastaanottavuutta, luodaan turvallisia ympäristöjä ja mielekästä osallisuutta, joka suoraan lisää myös tänne rekrytoitun työvoiman pysyvyyttä alalla ja Suomessa.

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto – alatyöryhmän 4/2022 uudet ja muiden alatyöryhmien työhön liittyvät ehdotukset (2/2)

TEEMA / Kansainvälisten työntekijöiden urapolkujen kehittäminen → **Kuuluisiko tämä osaamisen johtamisen ryhmään ja veto- ja pitovoimaryhmään vai kv. Rekrytoinnin alle?**

Ratkaistava ongelma	Ehdotus
Työnantajan sitoutuminen työntekijän urakehitykseen/kehittämiseen	<ul style="list-style-type: none"> • Urapolkuajattelun sisällyttäminen jo rekrytointivaiheeseen: selkeä näkymä ja työnantajan sitoutuminen urakehitykseen • Työnantajan velvollisuudet ja sitoutuminen urakehittymiseen (lainsäädäntö) • Maahanmuuttajasairaanhoitajien tiedottaminen urapolku-/kehittymismahdollisuuksista • Maahanmuuttajasairaanhoitajien (ja muiden ammattiryhmien) moraalinen ja eettinen suojelu
Ulkomailta rekrytoitu työntekijä ei sijoitu koulutustaan vastaavaan tehtävään	<ul style="list-style-type: none"> • Ulkomailta tulisi rekrytoida ammattilaisia vain niihin tehtäviin, joihin he ovat saaneet koulutuksen ja Suomessa vahvistetun pätevyyden. Työntekijöille, jotka eivät suoraan voi toimia koulutustaan vastaavissa tehtävissä, on luotava joustava osaamisperusteinen koulutusväylä, joka takaa vastaavan suomalaisen koulutuksen mukaisen osaamistason, riittävän kielitaidon ja mahdollisimman nopean työllistymisen koulutusta vastaaviin tehtäviin.

TEEMA / Asennevaikuttaminen

Ratkaistava ongelma	Ehdotus
Asenteet ja ennakkoluulot maahanmuuttajia kohtaan on negatiiviset	<ul style="list-style-type: none"> • Tietoisuuden lisääminen eri kulttuureista, kulttuuri- ja kielitietoisien perehdytyksen kehittäminen, ohjaajille ja perehdyttäjille suunnatut koulutukset, esihenkilöille suunnatut koulutukset

TEEMA / **Sijoittaanko tämän osaamisen johtamisen alatyöryhmän alle?**

Ratkaistava ongelma	Ehdotus
Esihenkilöiden organisaatiolta saama tuki ja osaaminen riittämättömiä	<ul style="list-style-type: none"> • Esihenkilöille suunnatut koulutukset